

แผนการขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญของกรมปศุสัตว์ ภายใต้ DLD – C ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ภารกิจ “ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์”

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตเลี้ยงโคเนื้อ เพื่อสร้างมูลค่าและลดต้นทุน

รอบการปฏิบัติงานและประเมินผลสัมฤทธิ์ รอบที่ ๑/๒๕๖๙

หลักการและเหตุผล

รัฐบาลได้มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน ทั้งเรื่องปัญหาหนี้สิน รายได้ค่าครองชีพ รวมทั้งความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม คือ ปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลจะต้อง เร่งสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ด้วยการแก้หนี้ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ กระตุ้นเศรษฐกิจ และแก้ไขปัญหา ที่กระทบความมั่นคงของสังคม เพื่อนำความหวังของคนไทย กลับมาให้เร็วที่สุด โดยมีนโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการทันที ดังนี้ นโยบายที่หก รัฐบาลจะยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย โดยใช้แนวคิด “ตลาดนำนวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” นำเทคโนโลยีด้านการเกษตร (Agri-Tech) เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food Tech) มาใช้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมถึงการคว้าโอกาสในตลาดใหม่ๆ รวมทั้งอาหารฮาลาล และพินโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ซึ่งเป็นจุดเด่นของประเทศไทยเพื่อตอบสนองความต้องการ ของโลกด้านความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) และเร่งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและราคาพืชผล การเกษตร รวมทั้งเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับแรกที่เริ่มต้นกระบวนการยกร่างกรอบแผนภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และจะมีผลในการใช้เป็นกรอบ เพื่อกำหนดแผนในช่วง ๕ ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยังคงน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักปรัชญานำทางในการขับเคลื่อนและวางแผนการพัฒนาประเทศ ให้เกิดประสิทธิผลในการขับเคลื่อนพลวัตการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ไปสู่เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขาเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการและการค้าการลงทุน ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑ ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายให้ประชาชน อยู่ดี กินดี และมีความสุข และยุทธศาสตร์ชาติที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น กำหนดให้มีการส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต สร้างมูลค่าภาคการเกษตร เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูป นอกจากนั้น ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ ๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ๑.๑) ข้อ ๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

/๒) ยุทธศาสตร์.....

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒.๑) ข้อ ๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ข้อ ๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ ข้อ ๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ๑.๑) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๑.๒) สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

ปัจจุบันจังหวัดบุรีรัมย์ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจำนวน ๘๖,๘๑๘ ครัวเรือน โคเนื้อ จำนวน ๕๖๓,๖๖๘ ตัว (ศูนย์สารสนเทศฯ กรมปศุสัตว์, ๒๕๖๘) ซึ่งพบว่าภายในระยะเวลาห้าปีที่ผ่านมาจำนวนเกษตรกร และจำนวนโคเนื้อ ลดลงจากสภาพปัญหาในหลายปัจจัย เช่น รอบการเลี้ยงที่ใช้เวลานาน (อย่างน้อย ๑๗ เดือน จำหน่าย ลูกสัตว์) พื้นที่การเลี้ยงสัตว์ลดลง ค่าแรงงานที่สูงขึ้น และที่สำคัญเกษตรกรผู้เลี้ยงมีอายุมากขึ้นขาดแรงงานคนหนุ่มสาวสืบต่ออาชีพเนื่องจากขาดแรงจูงใจในผลตอบแทนที่ได้รับ ปัญหาในด้านต่างๆ เช่น การปรับปรุงยกระดับสายพันธุ์ การจัดการด้านอาหารสัตว์ ต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลค่า ปัญหาโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ ทำให้สัตว์ตาย หรือแคระ แกรน ขายเป็นได้ราคา เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ ทักษะ องค์ความรู้ เช่น ด้านการผลิตที่มีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมจัดการฟาร์มที่ดี ปรับรูปแบบ การเลี้ยงให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) การแปรรูป การจัดทำมาตรฐานคุณภาพสัตว์ การรวมกลุ่มเกษตรกรและการตลาด ฯลฯ ซึ่งจะมีผลต่อการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อและสร้างความสูญเสียให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเป็นจำนวนมาก

เกษตรกรมีความต้องการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาการผลิตโคเนื้อไปพร้อมๆกัน ทำให้สามารถ วางแผนการจัดการเกษตรแบบแปลงใหญ่สำหรับปศุสัตว์ ทั้งด้านระบบการผลิต และการบริหารจัดการ ในแนวทางเดียวกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่เกษตรกร ทั้งด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต การควบคุมคุณภาพ การผลิต พัฒนาพันธุ์กรรม โดยมีตลาดนำการผลิต การบริหารจัดการโลจิสติกส์ ตลอดจนการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์สู่ระบบเชิงธุรกิจ จากโอกาสทางการตลาดโคเนื้อที่ยังมีความต้องการสูง และเป้าหมายที่ชัดเจนของเครือข่ายผู้เลี้ยงโคเนื้อจังหวัดบุรีรัมย์ ดังกล่าวข้างต้น

จังหวัดบุรีรัมย์จึงมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้เกษตรกรมีการฝึกปฏิบัติ เรียนรู้ประสบการณ์ จากสถานที่จริงที่ประสบผลสำเร็จมาแล้ว จากวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น การผลิต โคเนื้อตามความต้องการของตลาด การฝึกฉีดยา การรักษาสัตว์เบื้องต้น การจับบังคับสัตว์ การผสมเทียม การตรวจท้อง การประมาณอายุสัตว์จากฟันและเขาของสัตว์ การฝึกทำอาหารผสมสำเร็จรูปลดต้นทุน (Total mixed ration : TMR) การนำมูลสัตว์มาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกษตรกรเกิดการกระตุ้นและแรงจูงใจในการผลิตปศุสัตว์ และมีประสบการณ์จากการเรียนรู้จากสถานที่จริง พร้อมทั้งจะนำมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพเลี้ยงโคเนื้อของตัวเกษตรกรเองอย่างมีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น รองรับการผลิตเพื่อการส่งออกต่างประเทศในอนาคต จะเป็นการนำศักยภาพด้านปศุสัตว์ของพื้นที่มาเพิ่มประสิทธิภาพและ เพิ่มมูลค่า ตอบสนองโอกาสที่ตลาดปศุสัตว์คุณภาพเปิดกว้างมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร สามารถสร้างรายได้สร้างอาชีพที่มั่นคงและแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล

ดังนั้น การพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในทุกๆ รายชนิดสัตว์ ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาตนเองไปสู่การเลี้ยงสัตว์ ในระบบมาตรฐานต่าง ๆ จึงเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขั้นต้นของ ขบวนการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ไปสู่ระบบมาตรฐานสูงสุดคือ มาตรฐานการส่งออกทั้งระบบสายพานการผลิต จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อต้นนำจำนวนมาก ทั้งในแง่จำนวนโคเนื้อ และจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยง โคเนื้อเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในมือเกษตรกรรายย่อยที่เป็นรากหญ้าสำคัญทางเศรษฐกิจการเลี้ยงโคเนื้อ คณะกรรมการ DLD – C จังหวัดบุรีรัมย์ จึงกำหนดให้มีกิจกรรมปฏิบัติเพื่อให้มีการผลิตสัตว์ภายใต้ระบบมาตรฐานด้านการเลี้ยงสัตว์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญของกรมปศุสัตว์ ภายใต้ DLD – C

๒. วัตถุประสงค์โครงการ

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกร ให้มีทางเลือกอาชีพใหม่ทดแทนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม

๒.๒ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตเนื้อโค ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และยกระดับการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรให้มีมาตรฐานมากขึ้น สามารถสร้างรายได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และลดต้นทุน

๒.๓ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา การปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด และเพิ่มมูลค่า

๓. เป้าหมายโครงการ

๓.๑ ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร“การเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อเพื่อสร้างมูลค่าและลดต้นทุน” จำนวน ๒๓๐ คน

๓.๒ ดำเนินการ ฝึกนักศึกษาสัตว์เบื้องต้น เรียนรู้เรื่องเวชภัณฑ์ การจัดการฟาร์ม การขุนให้มีคุณภาพ และการตลาด จำนวน ๒๓๐ คน โดยทุกคนต้องมีโคเนื้อทุกรายละไม่น้อยกว่า ๒ แม่

๓.๓ ติดตามให้บริการ ดำเนินการ ตรวจสอบ ติดตาม กำกับ ดูแล ให้บริการด้านต่างๆ และให้คำแนะนำ

๔. ตัวชี้วัดของโครงการ

๔.๑ เกษตรกร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีความรู้จากการได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การเรียนรู้ และประสบการณ์ การขุน การจับบังคับสัตว์ การจัดการฟาร์มเพื่อช่วยในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้เพิ่มผลิต

๔.๒ เกษตรกร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีความรู้หลักการรักษาสัตว์ การใช้ยาสัตว์

๕. ผลผลิตของโครงการ

๕.๑ ได้ลูกโคเนื้อที่มีคุณภาพดี ตรงความต้องการของตลาด

๕.๒ แม่โคเนื้อพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน อย่างน้อยครัวเรือนละ ๒ ตัว ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ด้วยน้ำเชื้อโคเนื้อพันธุ์ดี

๕.๓ เกษตรกรสามารถนำมูลสัตว์มาใช้ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีได้ สามารถลดต้นทุนได้

๖. ผลลัพธ์ของโครงการ

๖.๑ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ มีความรู้ ด้านการฝึกนักศึกษาสัตว์เบื้องต้น เรียนรู้เรื่องเวชภัณฑ์ การจัดการฟาร์ม การขุนให้มีคุณภาพ และการตลาด

๖.๒ เกษตรกรสามารถสร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร

๖.๓ แม่พันธุ์โคเนื้ออย่างน้อยครัวเรือนละ ๒ ตัว ให้ลูกตรงตามที่ต้องการ

๗. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๙

๘. วิธีดำเนินการ

๘.๑ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์แจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับเกษตรกร ผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดบุรีรัมย์ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

๘.๒ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ พร้อมให้เกษตรกรยื่นสมัครต่อสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

๘.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อทำความเข้าใจและให้ความรู้ในเรื่องการผลิต การตลาด การขุน ด้วยการจัดการฟาร์ม อย่างเป็นระบบ

๘.๔ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ตรวจสอบ ติดตาม กำกับ ดูแล ให้บริการ ด้านต่างๆ เช่น การปรับปรุงพันธุ์ เป็นที่ปรึกษาการบริหารจัดการกลุ่ม สุขภาพสัตว์ การจัดการด้านอาหารสัตว์ และแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร เป็นต้น

๙. งบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๑,๑๔๐,๗๐๐ บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนสี่หมื่นเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้

๑๐.๒ สามารถแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพ

๑๐.๓ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในระบบการตลาดโคเนื้อมากขึ้น

๑๐.๔ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนการเลี้ยงได้

ที่ตรงกับความต้องการของตลาด

๑๐.๕ เกษตรกรสามารถนำมูลสัตว์มาผลิตปุ๋ยคอกใช้ทดแทนปุ๋ยเคมีได้

(ลงชื่อ)

ประธาน DLD – C จังหวัดบุรีรัมย์

(นายอภิชาติ สุวรรณชัยรบ)

ปศุสัตว์จังหวัดบุรีรัมย์